

Utnytt mulighetsrommet bedre

Tone Meldalen, Finans Norge

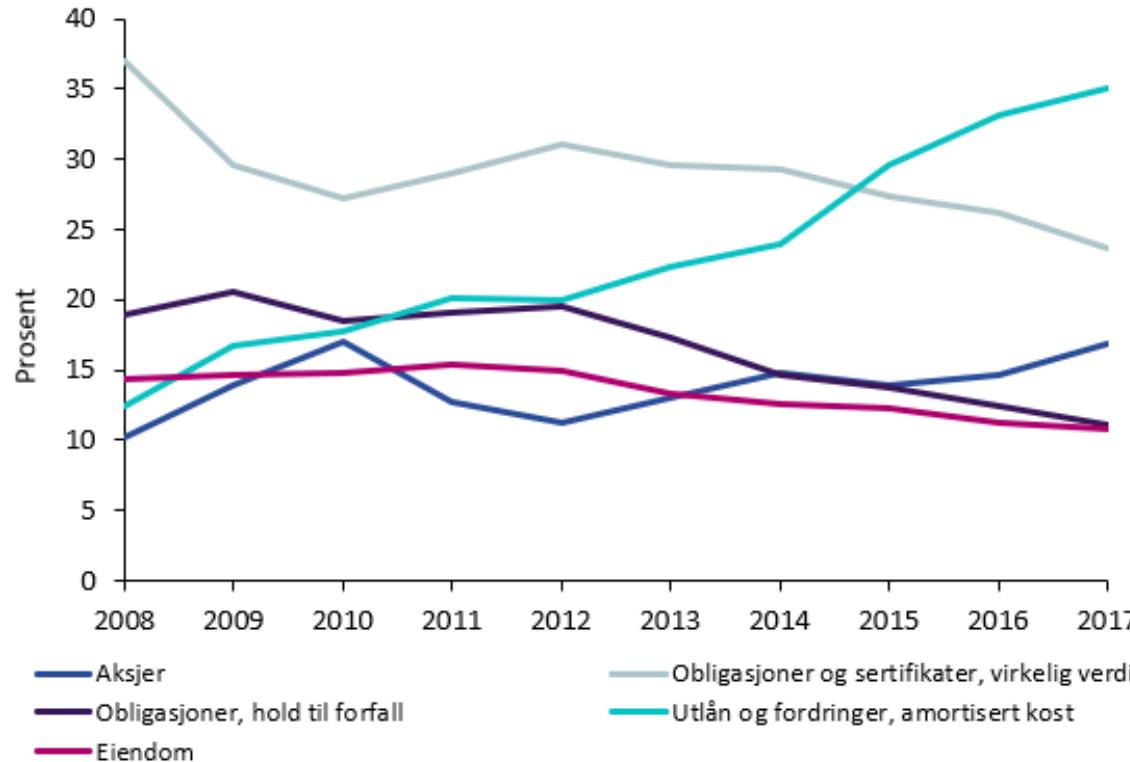
Lars Haram, Storebrand

Pensjonsforum, 28. september

Kundene taper kjøpekraft i dag

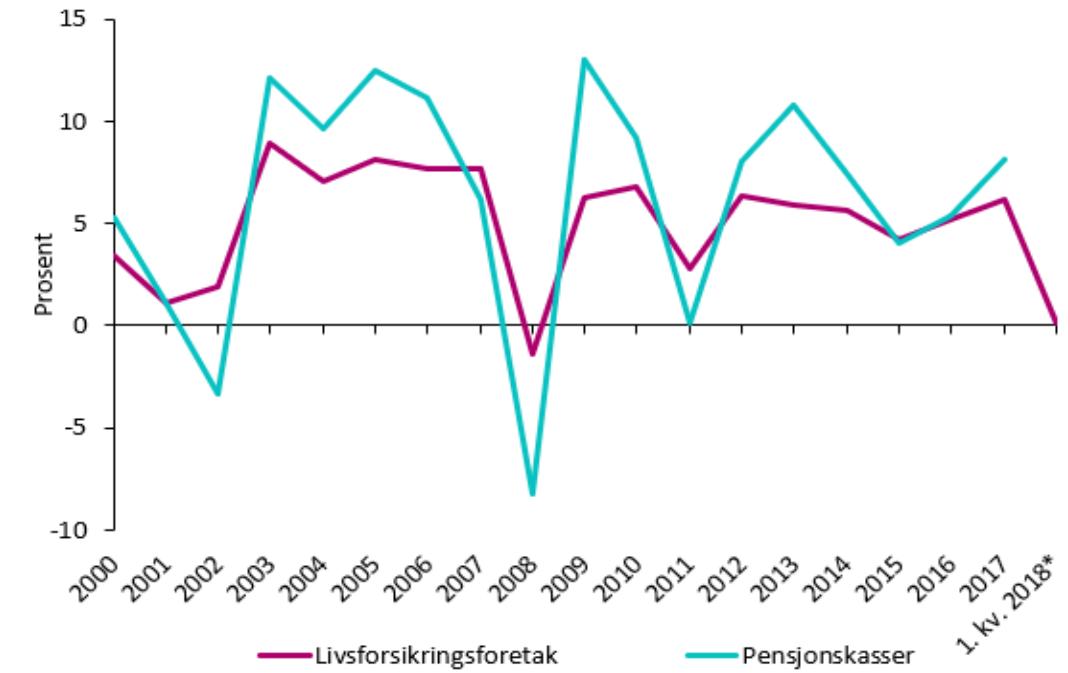
Lav aksjeandel...

Investeringer i kollektivporteføljen – livsforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet, Finansielt utsyn juni 2018

...gir lav avkastning

Verdijustert avkastning i pensjonsinnretningene

Kilde: Finanstilsynet, Finansielt utsyn juni 2018

Et halvtomt eller halvfullt glass?

Overskuddsdeling

Flytteverdi ved lånt egenkapital

Adgang til å låne ut egenkapital

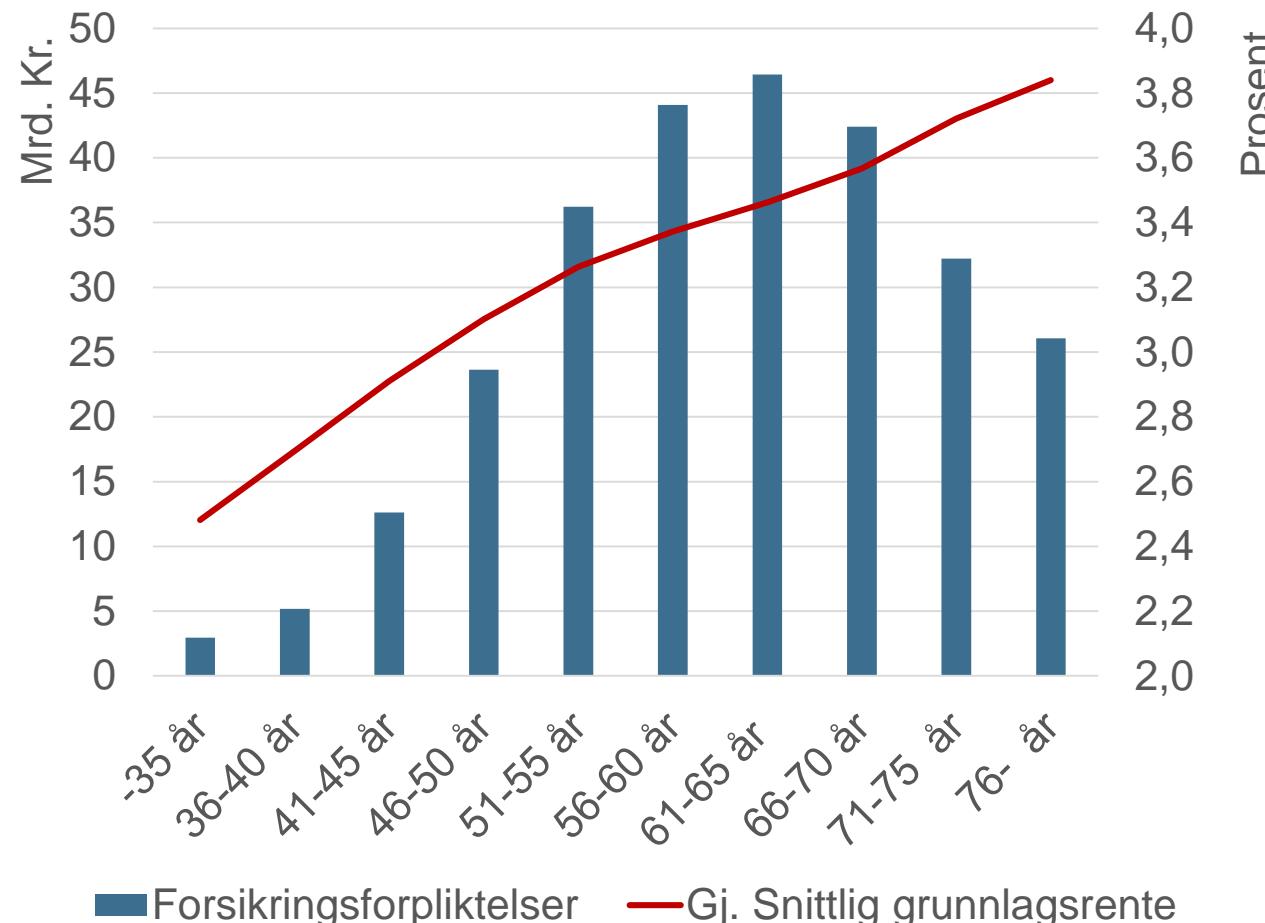
Fleksibilitet i buffer (dekke negativ avkastning)

Investeringsvalg mot betaling

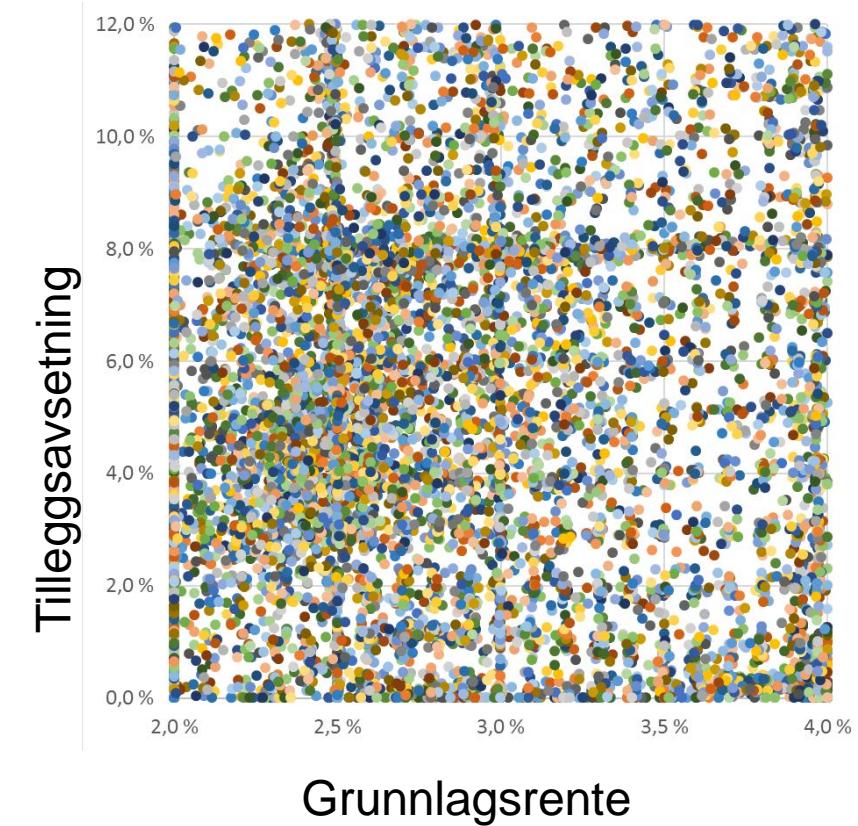
Økt minste årlig utbetaling

En uensartet kundegruppe

Fripolisebestanden

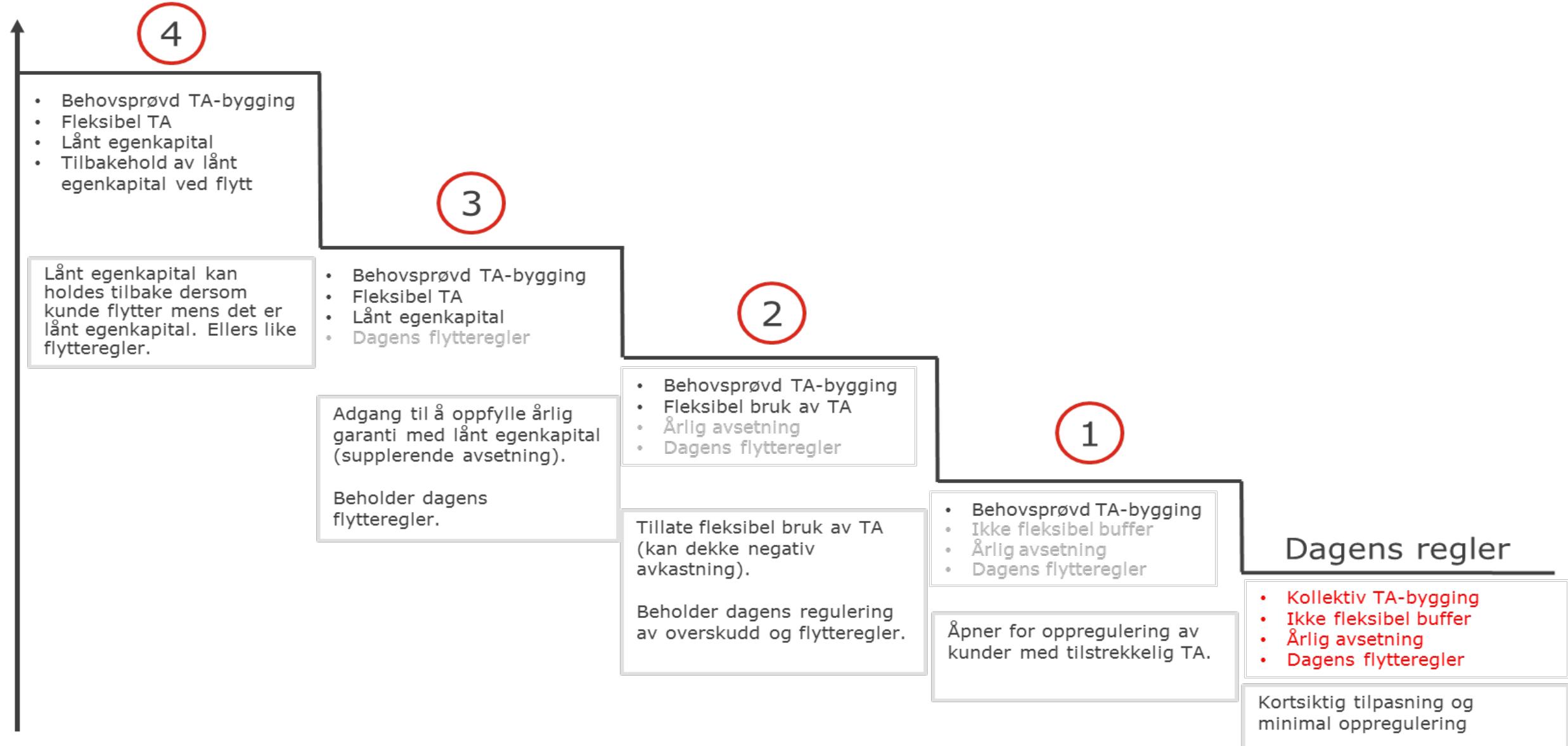
Kilde: Finans Norge

Kilde: Storebrand (Scatterplot av ulike kontraktspunkt per 2017)

Utnytt mulighetsrommet - til fordel for kundene

Forventet årlig kjøpekraftsutvikling

Premiss

- Analysere konkrete tiltak som er operasjonaliserbare
- Fokus på utfallsrom for utbetalt pensjon for fripoliser
- Realistiske antagelser om rente, avkastning og risiko
- Legge til grunn at leverandører søker å maksimere lønnsomhet
- *Sammenslåing av bufferfond er ikke vurdert/analysert*

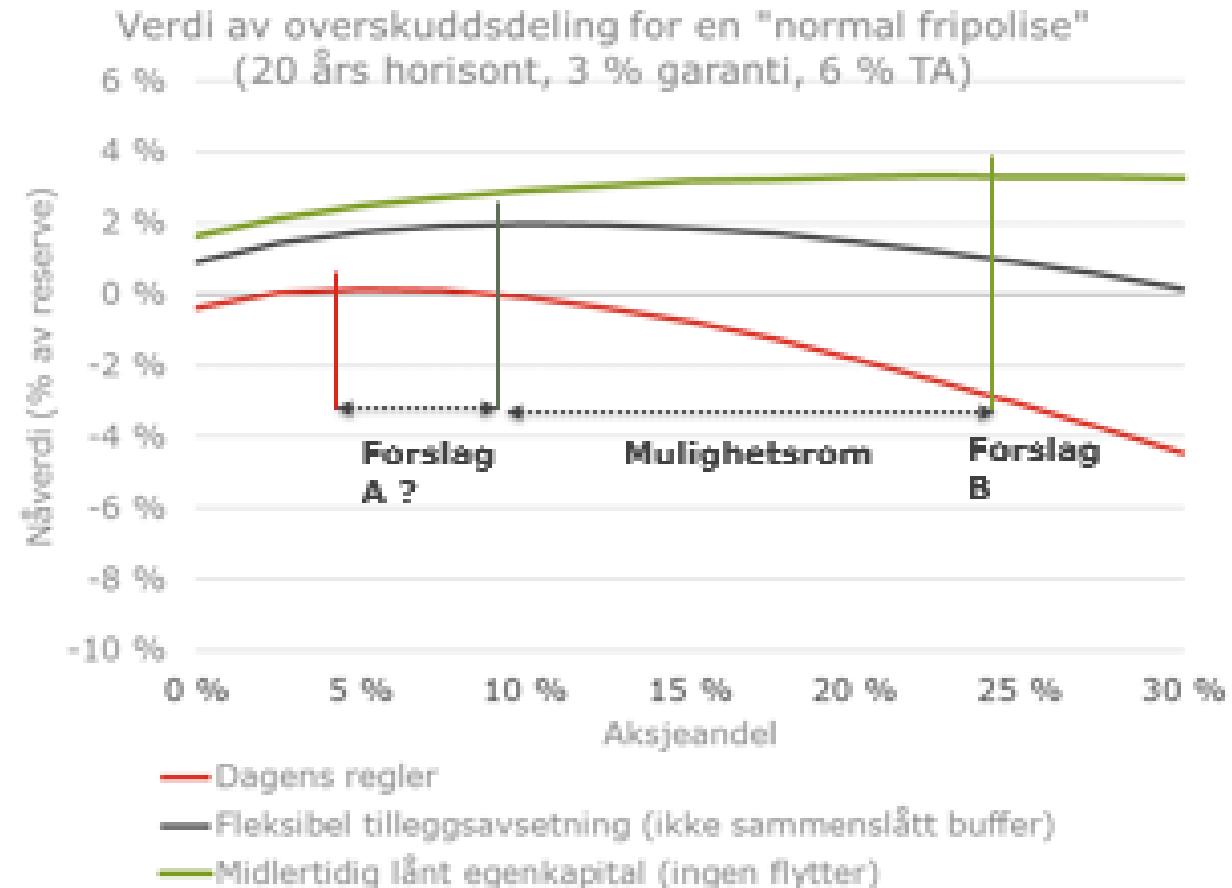
Konklusjon

1. Økt fleksibilitet til å håndtere kortsiktige svingninger vil gi økonomiske insentiver til å øke aksjeandelen betydelig, også på dagens rentenivå
2. Fleksibel tilleggsavsetning og lånt egenkapital vil i forventning bedre årlig pensjon med 2 - 20 % (fripoliser er ikke en homogen gruppe)
3. Lånt egenkapital vil på grunn av lavere kapitalkostnad være til klar fordel for kunden, selv med dagens flytteregler

Selskapsuavhengig vurdering

- Økt fleksibilitet = lønnsomt å øke risiko

- Generell modell gir et bilde av effekten for fripoliser med god risikokapasitet og/eller selskap med god kapitalsituasjon
- Over mange år vil økt risiko være lønnsomt dersom kostnaden av kortsigktig risiko er lavere enn i dag.
- Fleksibel tilleggsavsetning gir en klar bedring i leverandørenes incentiv til å ta risiko
- Lånt egenkapital har også en stor effekt, selv om dagens flytteregler ikke endres

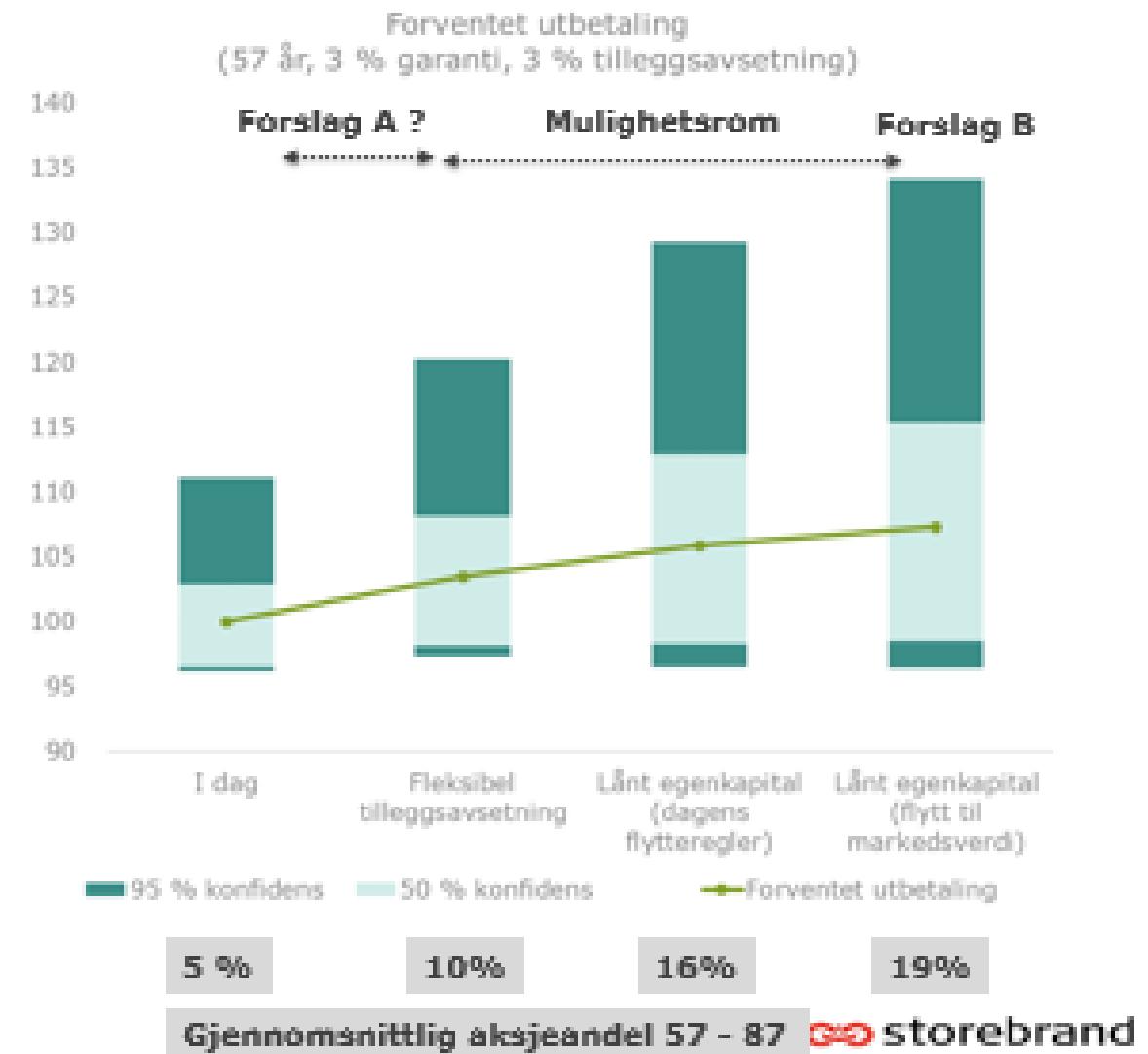

Figuren viser forventet nivåverdi i % av reserven over 20 år. Kunden antas å ha 3 % garanti og 6 % tilleggsavsetning (normal kunde). Beregnet med 1000 virkelig verdens scenario diskontert med en kapitalkostnad (WACC) på 7 %. Kapitalkostnad er ikke inkludert (se neste foil). Andre bufferer er sett til null i illustrasjonen. I virkeligheten vil andre bufferer redusere risiko. Det antas at alokeringen holdes konstant (årlig rebalansering).

Hva med pensjonen

- Lånt egenkapital er til fordel for kunden

- For mange fipoliser er kapitalkostnaden begrensende for "optimal aksjeandel"
- Økt fleksibilitet reduserer kapitalkostnaden for kunder som i utgangspunktet har lite buffer, høy garanti eller lang tid til pensjon
- Utvidet analyse med full kostnadmodell viser at forventet årlig pensjon kan heves med 2 - 8 % også for kunder med lav risikokapasitet (tilsvarer om lag 0,5 % høyere årlig avkastning)
- Analysen viser også at lånt egenkapital gir betydelig mer oppside enn nedside for kunden på grunn av bedre forvaltning av midlene

Finans Norge mener

- Støtter forslag om fleksibel buffer
  - men ingen god grunn til å slå sammen kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger
- Bufferen bør også inkludere mulighet til å låne ut egenkapital til kontrakten.
- Støtter frivillig løsning, men ikke aktuelt for så mange kunder.
- Ikke frivillig løsning for små fripoliser

Veien videre

Rapporten bør sendes raskt på høring.

Vi etterlyser tiltak for

- et velfungerende flyttemarked
- å sikre at flest mulig kunder kan få bedre forvaltning

Departementet bør utnytte mulighetsrommet fullt ut